

NÚMEROS

(Iraétanüxüarü muxchiga)

Nixugü ga Iraétanüxügü ga Chinaíwa

1 ¹Rü yexguma norü taxre ga taunecüwa nanguxgu nax Equítuanewa ínachoxüxü, rü gumáarü taxre ga tauemacügu nixí ga Tupana ga Moichémaxā yadexaxü ga guma Tupanapatawa ga Chinaíarü chianexüwa. ²⁻³Rü Moichéxü namu rü ñanagürü: —iPeyaxugü i guxüma i Iraétanüxügü i nügütanüxüchigü, rü wüxi ya İpatacüâxchigü, nüxü pecuáxüçax i naéga rü norü mu i guxüma i ngēma yatüxügü i 20 ya taunecü nüxü ngēxmagüxü rüexna yexeraarü taunecüâxgüxü rü marü mexü nax churaragü yixīgüxü! Rü natanüxütücumüchigüga tá cunawüéga. Rü Aróü tá nixí ya cuxü rüngüxēēcü nawa i ngēma puracü. ⁴Rü ngēxgumarüxü ta rü wüxitücumüwachigü rü tá naxçax peca i wüxi i yatü i woetama ngēmatücumüwa âēxgacü ixixü nax pexü nangüxēēxüçax. ⁵Rü ñaagü nixí i naéga i ngēma âēxgacügü i tá pexü rüngüxēēgüxü. Rü Rubéütanüxüwa rü Erichú ya Chedeú nane tá nixí. ⁶Rü Chimeütanüxüwa rü

Cherumié ya Yurichadáí nane tá nixí. ⁷Rü Yudátanüxüwa rü Nachóü ya Aminadá nane tá nixí. ⁸Rü Ichacátanüxüwa rü Natanaé ya Chuá nane tá nixí. ⁹Rü Chaburóütanüxüwa rü Eriá ya Elóü nane tá nixí. ¹⁰Rü Yúche nane ga Efraítanüxüwa rü Ericháma ya Amiú nane tá nixí. Rü Yúche nane ga Manachétanüxüwa rü Gamarié ya Pedachú nane tá nixí. ¹¹Rü Bēyamítanüxüwa rü Abidáü ya Guedeóni nane tá nixí. ¹²Rü Dáütanüxüwa rü Aiyeché ya Amichadáí nane tá nixí. ¹³Rü Achétanüxüwa rü Paguié ya Ocráü nane tá nixí. ¹⁴Rü Gáxtanüxüwa rü Eriachá ya Reué nane tá nixí. ¹⁵Rü Netarítanüxüwa rü Aíra ya Enáü nane tá nixí —ñanagürü ga Cori ya Tupana. ¹⁶Rü yemagü nixí ga yema norü âēxgacüchigü ga nadexü nax natanüxügümaxā inacuaxgüxüçax.

.....

²⁰⁻²¹ Rü yexguma marü nügütanüxüchigü rü wüxi ya İpatacüâxchigü yaxugüâxgu rü nayawügüéga ga yema yatüxügü ga 20 ga taunecü nüxü yexmagüxü rüexna yexeraarü taunecüâxgüxü rü marü

mexũ nax churaragũ yixĩgũxũ. Rũ norĩ mu rũ ñaa nixĩ: Rũ Rubéũ ga Iraé (ga Acóbu) nane ga yacũtanũxũwa rũ 46,500 ga yatũxũgũ nixĩ ga churarawa mexũ. ²²⁻²³Rũ Chimeũtanũxũwa rũ 59,300 nixĩ. ²⁴⁻²⁵Rũ Gáxtanũxũwa rũ 45,650 nixĩ. ²⁶⁻²⁷Rũ Yudátanũxũwa rũ 74,600 nixĩ. ²⁸⁻²⁹Rũ Ichacátanũxũwa rũ 54,400 nixĩ. ³⁰⁻³¹Rũ Chaburóũtanũxũwa rũ 57,400 nixĩ. ³²⁻³⁵Rũ Yúche nanegũtanũxũwa rũ Efraĩtanũxũwa rũ 40,500 nixĩ. Rũ Manachétanũxũwa rũ 32,200 nixĩ. ³⁶⁻³⁷Rũ Bẽyamĩtanũxũwa rũ 35,400 nixĩ. ³⁸⁻³⁹Rũ Dáũtanũxũwa rũ 62,700 nixĩ. ⁴⁰⁻⁴¹Rũ Achétanũxũwa rũ 41,500 nixĩ. ⁴²⁻⁴³Rũ Netarítanũxũwa rũ 53,400 nixĩ. ⁴⁴⁻⁴⁶Rũ yexguma Moiché rũ Aróũ yaxugũgũgu wũxigu namaxã ga yema 12 ga norũ ngũxẽeruũgũ ga wũxitũcumũarũ ãẽxgacũchigũ ixĩgũxũ, rũ guxũwama rũ 603,550 wa nixĩ ga nanguxũ ga yema yatũxũgũ ga 20 ga taunecũwa ngugũxũ rũ churarawa imexũ.

Lebítanũxũarũ puracũchiga

⁴⁷Natũrũ yexguma yaxugũgũgu ga yema yatũgũ ga marũ churarawa imexũ rũ yema Lebítanũxũgũ rũ tama nixugũ ga natanũwa. ⁴⁸Yerũ ga Cori ya Tupana rũ marũ Moichémaxã nüxũ nixu rũ ñanagũrũ nüxũ: ⁴⁹“Ngẽxguma tá cuyaxugũgu i Iraétanũxũgũ irũ taxũtãma cuyaxugũ i ngẽma Lebítanũxũ ixĩgũxũ! ⁵⁰Rũ ngẽma Lebítanũxũgũ rũ chopatawaarũ puracũtanũxũ tá cuyaxĩgũxẽxẽ nax nüxna nadaugũxũcax ya yima chopata rũ norũ ngẽmaxũgũ. Rũ ngẽxguma ngextã penangegũgu ya yima chopata, rũ nümagũ tá nixĩ i

ínangexechigũãxũ namaxã i guxũma i norũ ngẽmaxũgũ i namaxã chaũxcax napuracũxũ. Rũ nümagũ rũ tá chopataxũ ínapemaeguãchi”, ñanagũrũ ga Cori ya Tupana.

.....

Caixanexũ ga Tupanapataétũgu írũixĩxũchiga

9 ¹⁵Rũ yexguma yanguxgu ga guma Tupanapata, rũ yema ngunexũgu rũ wũxi ga caixanexũ naétũgu ínarũxĩ. Rũ yáuanecũ rũ naétũwa nangoxoxũ ga üxüemarũxũ ixĩxũ, rũ nayexmaecha ñuxmata yangóonexũmare. ¹⁶Rũ guxũguma yemaacũãxũ nixĩ, rũ yexguma ngunecũ rũ caixanexũ nixĩ ga naétũgu írũixĩxũ ga guma Tupanapata, rũ chũtacũ rũ ñoma üxüemarũxũ nixĩ ga naétũwa ngoxoxũxũ. ¹⁷Rũ yexguma guma Tupanapataétũwa iyachũxũãchixũgu ga yema caixanexũ, rũ nüma ga Iraétanũxũgũ rũ inaxĩãchixũ ga nax inaxĩxũ. Rũ yema íyachaxãchixũwa ga yema caixanexũ, rũ yema nayachaxãchitanũ, rũ yexma napegũ. ¹⁸Rũ yexguma Cori ya Tupana namaxã nüxũ ixuxgu ga nax inaxĩãchixũ rũ inaxĩãchi. Rũ yexguma namaxã nüxũ yaxuxgu ga nax inachoxũ rũ yexma narũcho. Rũ yexguma yema caixanexũ Tupanapataétũwa yexmaechagu rũ tama inaxĩ.

.....

Tupana rũ Iraétanũxũgũmaxã nanaxuegu nax namachi tá nüxna naxãxũ

11 ⁴Rũ yema Iraétanũxũgũ rũ ñuxre ga Equítuanecũãxgũmaxã narũxücutanũ, rũ

yema duïxügü nixĩ ga nüxna
 cuaxächieü ga yema ña ga
 Equítuanewa nangõxgüxü. Rü nüma ga
 Iraétanüxügü rü düxwa yemaga naxĩnue
 rü yemacax nidexagü rü ñanagürügü:
 —Chierü tüxü nangexmagu i namachi
 nax nangóxüçax. ⁵Rü ñuxäcü nüxna
 tacuaxächie ga yema choxni ga chíxü ga
 ngetanüäcúma ingõxgüxü ga
 Equítuanewa. Rü ngëxgumarüxü ta
 nüxna tacuaxächie ga ñuxäcü nangóxü
 ga pepínu, rü meráu, rü chabúragü rü
 áyu. ⁶Natürü i ñuxma rü taiyamaxã nua
 tayuechaü, erü nataxuma i to i taxacü i
 nüxü idauxü rü manáxicatama
 —ñanagürügü. ⁷Rü yema maná rü
 nanachicúrichireraxü rü nadexra ñoma
 taxacü i dextragüxürüxü. ⁸Rü nüma ga
 duïxügü rü nanade ga yema maná ga
 dauxüwa rüyixiixü. Rü ñuxüchi
 nayacamügü rü nanamuxragü rü
 ñuxüchi nayaxütachinü. Rü yema maná
 rü ñoma chíxüwa ínaguxürüxü nixĩ ga
 naaca. ⁹Rü chütacü ga yexguma
 nanguxgu ga cherena ga yema
 ínapegüxüétügu, rü yexguma ta nixĩ ga
 nayixü ga maná. ¹⁰Rü nüma ga Moiché
 rü nüxü naxĩnü ga Iraétanüxügü ga
 naãxpatawachigü nax yema ñnacax
 yadexagüxü. Rü nüma ga Cori ya
 Tupana rü yemacax poraäcü nanu rü
 yexgumarüxü ta ga Moiché. ¹¹Rü nüma
 ga Moiché rü Tupanaxü ñanagürü:
 —Choma nax curü duïxüchirex chixixü
 ¿rü taxacüçax tama chomaxã cutaãxë rü
 ngëmacax chauxchaama choxü
 cunangenagüxëxë i ñaa duïxügüarü
 guxchaxügü? ¹²¿Ëxna chauxacügü
 nixigü rü ngëmacax choxü cumuxü nax
 ñoma õxchanagürüxü chayagagüxü i

nawa i ngëma naane ga nüxcúma torü
 õxigümaxã nüxü quixuxü? ¹³¿Rü ngextá
 tá namachi choxü ta iyangauxü nax
 chanachibüexëxüçax i guxüma i ñaa
 duïxügü? Rü auxëäcúma nixĩ i choxü
 yacaaxügüechaxü rü ñagüxü choxü:
 “iRü torü ngõxruxü i namachi toxna ta
 naxã!” ñagüxü. ¹⁴Rü choma rü marü
 tama choxü natauxcha nax chaxica
 namaxã ichacuáxü i ñaa duïxügü. Erü
 ngëma puracü rü nata rü ngëmacax
 taxucürüwa chaxica chanaxü. ¹⁵Rü
 ngëxguma tá ngëmaäcü chomaxã
 quixixgu irü noxtacúma choxna nayaxu
 i ñaa chorü maxü, ega choxü
 cungechaüxgu! Rü ngëmaäcü tá marü
 taxütáma chauxchaama chayangenagü i
 ñaa duïxügüarü guxchaxügü
 —ñanagürü ga Moiché. ¹⁶Natürü nüma
 ga Cori ya Tupana rü Moichéxü
 nangäxü rü ñanagürü: —iËcü
 nanutaquexe i 70 i norü äëxgacügü i
 Iraétanüxügü i duïxügü naga ínüexü, rü
 chopatawa nagagü! iRü ngëma choxü
 namaxã yarüngüxëxë! ¹⁷Rü choma rü tá
 ngëxma ícharüxü, rü ngëma tá cumaxã
 chidexa. Rü tá ngëma äëxgacügüna
 chanaxã i ngëma chauãxë i cuwa
 ngëxmaxü nax nümagü cuxü
 nangüxëëgüxüçax nax namaxã
 inacuaxgüxü i ñaa duïxügü. Rü
 ngëxguma rü marü taxütáma cuxica
 namaxã icucuax. ¹⁸iRü ñuxüchi namaxã
 nüxü i xü i duïxügü nax nügü
 yamexëëgüxüçax naxçax i moxüarü
 ngunexü, rü ngëmaäcü tá nixĩ i namachi
 tá nangõxgüxü! Erü marü nüxü chaxĩnü
 nax auxëäcúma ñagüxü: “¿Ñuxcü ngexü
 yixĩ i namachi rü ta ingõxgü? Rü
 narümemae nixĩ ga Equítuanewa

iyexmagügu”, ñagüxü. Rü marü name rü choma tá namachi nüxna chaxã nax nangõxgüaxüçax. ¹⁹Rü taxütáma wüxitama i ngunexü nanangõxgü rü bai i taxre, rü bai i 5, rü bai i 10, rü bai i 20 i ngunexüguxicatama tá nanangõxgü.

²⁰Rü wüxi ya tauemacüxüchi tá nixi i namachi nangõxgüxü ñuxmatáta naemamaxã yangüãtanüçüxü rü nawa naxoégagü erü choxü naxoe i chomax i Cori ya Tupana nax natanüwa changexmaxü. Rü naxauxeäcüma rü chopexewa ñanagürügü: “¿Rü taxacüçax ga Equítuanewa íchoxüxü?”

ñanagürügü —ñanagürü ga Cori ya Tupana. ²¹Rü yexguma ga Moiché rü Tupanaxü nangäxü rü ñanagürü: —Rü ngëma duüxügü i chowe rüxixü rü 600,000 i yatügü nixigü. ¿Rü ñuxäcü nüxü quixuxü rü wüxi ya tauemacü tá nixi i namachi toxü cungõxëëxü? ²²¿Rü ngextá nangema i ngëma muxü i carnérugü rü wocagü nax ngëma tadjüçax rü guxaxü

yangumachixüçax? Rü woo chi guxüma i choxni i taxü i taxtüçüx nüxna ixäxgu rü taxüchima nüxü ningu —ñanagürü.

²³Natürü nüma ga Cori ya Tupana rü nanangäxü rü ñanagürü: —¿Cuma nagu curüxünügu i ngëma chorü pora rü naxíraxü? Rü ñuxma tá nüxü cudau nax aixcüma tá yanguxü i ngëma nüxü chixuxü —ñanagürü.

.....

³¹Rü nüma ga Cori ya Tupana rü ínananguxëxë ga wüxi ga tacü ga buanecü ga márwa ne buemacü. Rü gumaemagu ínangugü ga muxüchixü ga ngugagü rü yema ínapegüxügu nayi rü namaxã naxãanemare ñuxmata wüxi i

ngunexü itixü ga nax namaxã naxãanemarexü. Rü wüxi ga métruwa nangu ga norü yaxcü ga nüguétügu nax nayixü. ³²Rü guxüma ga yema ngunexügu, rü guxüma ga yema chütaxügu rü moxüäcüarü ngunexügu rü nüma ga duüxügü rü nanade ga yema ngugagü. Rü guxema rü noxremaexü dexe rü 10 chita tüxü nayexma. Rü yema

ínayexmagüxüãxtügu tayapagü.

³³Natürü yexguma yexwacax nüxü nangõxnetagügu ga namachi ga yema ngugagü, rü nüma ga Cori ya Tupana rü duüxügümaxã nanu, rü nanayuxëxë ga muxüma. ³⁴Rü yemacax nixi ga Quíbu-atábamaxã naxüégagüäxü, yerü yexma nixi ga nataxgüxü ga yema duüxügü ga õnaguxicatama rüxñnüexü.

.....

Moiché rü Canaáüanewa nanamugü ga 12 ga ngugütaeruügü

13 ¹Rü nüma ga Cori ya Tupana rü Moichémaxã nidexa rü ñanagürü: ²—íĖcüx, Canaáüanewa namugü i 12 i yatügü nax ngëma yangugütaegüxüçax, erü ngëma naane tá nixi i pexna chaxäxü i pema i Iraétanüxügü! íRü wüxitücumüwachigü rü namuächi i ngëma norü äëxgacü ixixü! —ñanagürü ga Tupana. ³Rü nüma ga Moiché rü yema chianexü ga Paráügu äëgaxüwa ínanamuächitanü ga yema äëxgacügü yematama Tupana namaxã nüxü ixuxürüxü. Rü guxüma ga yema 12 rü natanüxügü ga Iraétanüxügü nüxü ngechaügüxü nixigü.

.....

¹⁷Rü nūma ga Moiché rü nayamugü ga yema yatügü nax Canaáñanewa naxixũcax rü yéma yangugütaegüxũcax. Rü ñanagürü nüxü —iNgēma chianexü i Négueguama pexi rü ínamáxpüxanexüwa pechopetü! ¹⁸Rü tá penangugü i ngēma naane, rü yima ñane rü ngoxi naporae i ngēma duũxũgü i ngēma āchiũgũxü rüexna tama, rü ngoxi namu rüexna tama. ¹⁹Rü tá penangugügü ya yima norü ñane rü ngoxi düxenügümare yixi rüexna mea ínapoxegügü, rü ngēma naane i nawa nangexmagüxü rü ngoxi mexü i waixümü yixi rüexna tama. ²⁰Rü tá penangugü rü ngoxi nawaxmüane rüexna tama. Rü ngēxgumarüxü ta penangugü rü ngoxi nanaixneciá rüexna tama. ¡Rü taxü ipemuñexü! Rü nua tá penge i ngēmācũāx i nanetüarü o —ñanagürü ga Moiché. Rü yema naanewa rü meama nüxíraxĩxü ga norü úbaarü o idauxgu nixi ga yexguma Moiché yéma namugügu ga yema yatügü ga ngugütaewa yéma íxü. ²¹Rü yema yatügü rü yéma naxi rü nayangugügü ga yema nachixüane. Rü súrwaama ga chianexü ga Chífü íyexmaxüwa inanaxügüe ga nax nangugügüāxü ga yema naane rü ñuxmata ñane ga Debúwa nangugü ga nórteawaama ga ñane ga Amáxarü ngaicamána. ²²Rü yema chianexü ga Néguewaama nachocu rü ñuxmata ñane ga Ebróüwa nangugü. Rü guma ñanegu nixi ga naxāchiũgũxü ga Aimáütanüxũgü, rü Checháitanüxũgü rü Tamáitanüxũgü ga Anáxtaagü ixĩgũxü. Rü guma ñane ga Ebróü rü marü nüxcüma naxü. Rü marü 7 ga taunecü

nüxíra naxü naxũpa ga guma ñane ga Choáñ ga Equítuanewa yexmane. ²³Rü yema ngatexü ga Ecúwa nangugü, rü yéma nayadaegü ga wüxi ga úbamaxũchacüxü ga taxyaxaarü oóxü. Rü wüxi ga naiwa nayawexgü rü yemaacü nügümaxā nayangetaũgü. Rü orix ga ígu rü orix ga boxra rü ta ningegü. ²⁴Rü yema ngatexü rü Ecúgu nanaxüégagü naxcax ga yema úbayaxa ga yéma yadaegüxü ga yema Iraétanüxũgü. ²⁵⁻²⁶Rü 40 ga ngunexü ningegü ga nax nangugüanegüaxü. Rü yemawena rü naxcax nawoegu ga yema nachica ga Cāde ga Paráñarü chianexüwa yexmaxü yerü yéma nixi ga nayexmagüxü ga Moiché rü Aróñ rü guxüma ga Iraétanüxũgü. Rü nūma ga yema ngugütaewa ne íxü rü nüxü nixugügü ga guxüma ga yéma nüxü nadaugüxü. Rü nüxü nanawexgü ga yema nanetüarü o ga yema nachixüanewa ne nangegüxü. ²⁷Rü Moichémaxā nüxü nixugüe rü ñanagürügü: —Marü nawa ne taxí i ngēma naane i nawa toxü cumugüxü. Rü aixcüma nixi i ngēma naanewa rü guxüwama nangexmaxü i nabüane i mexü rü taguma nataxuxü. Rü ñaagü nixi i ngēma nanetügü i ngēma muxü. ²⁸Natürü ngēma duũxũgü i ngēma āchiũgũxü rü nipora, rü yima norü ñanegü rü nita rü ínapoxegügü. Rü to ga yéma nüxü tadauxü nixi ga guma Anáxtaagü i nariũtama imáchanexüchixü. ²⁹Rü ngēma Négueanewa rü ngēma naxāchiũgü i ngēma Amaléxtanüxũgü. Rü ngēma ínamáxpüxanexügu rü naxāchiũgü i ngēma Itítatanüxũgü rü

Yebuchéutanüxügü rü Amaréutanüxügü.
Rü márcutügu rü natü i Yudáücutügu
nixi i naxächüügüxü i Canaáüanecüâxgü
—ñanagürügü. ³⁰Rü yexguma ga wüxi
ga yema ngugütaeruxü ga Caréx rü
nanachianexêxê ga yema duüxügü ga
Moichépexewa yexmagüxü rü ñanagürü:
—iNgîxâ tóxrüxü tayaxîxêxê i ngêma
naane, erü yixema rü tüxü natauxcha
nax tóxrüxü yaxîxêxê! —ñanagürü.

³¹Natürü ga yema togü ga namücügü rü
nanangâxügü rü ñanagürügü nüxü:
—Tama nixi i namexü nax namaxâ yigü
idaixü i ngêma duüxügü, erü nûma rü tá
tüxü narüporamaegü —ñanagürügü.

³²Rü yexguma ga yema togü ga
Caréxmücügü rü nüxü nixugüe nax
nachixexü ga yema naane rü
ñanagürügü: —Rü ngêma nachixüane i
nawa ngugütaewa ne taxîxü rü tama
mexü nixi. Rü ngêma naane ga
tayangugüxü rü nachuxu rü ngêmagagu
muxüma i ngêma naanegu âchiügüxü i
duüxügü rü nayue. Rü ñuxüchi guxüma
ga yatüxügü ga yéma nüxü tadauxü rü
nitaxüchi. ³³Rü nüxü tadaugü ga
Anáxtanüxü ga itaxüchixü rü
máchanexüchixü. Rü yemacax ga toma
ga naxütawa nax togü tadaugüxü rü
tanamunügüraxümare. Rü nûmagü rü ta
yemaacütama toxü nadaugü
—ñanagürügü.

Nûma ga Iraétanüxügü rü tama
Cori ya Tupana naxînüechaü

14 ¹Rü yexguma yema
ngugütaewa ne îxüarü orexü
naxînüegu ga yema Iraétanüxügü rü
aita naxüe, rü yema chütaxü rü axugu
ningunexügü. ²Rü guxüma ga nûmagü

rü chixri Moiché rü Aróüchigagu
nidexagü, rü ñanagürügü:

—Narümema chi nixi ga Equítuanegu
nax iyuexü rüexna nuxâ ínachianexügu
rü tama ngêma naane i yangugügüxügu
nax iyuexü. ³¿Rü taxacüwa ya Cori ya
Tupana i ngêma nachixüanewa tüxü
nagagüxü nax ngêxma daigu iyuexücax,
rü taxmâxgü rü taxacügü rü tórü
uanügümexêgu tayixücax? Rü
narümema nixi i Equítuanecax
tawoegu —ñanagürügü. ⁴Rü yexguma
ga wüxichigü nügümaxâ ñanagürügü:
—Ngîxâ nüxü taxuneta i wüxi i tórü
âêxgacü nax tamaxâ inacuéxücax rü
ngêmamaxâ Equítuanecax iwoeguxücax
—ñanagürügü. ⁵Rü yexguma ga Moiché
rü Aróü rü ñaxtuanegu

nanangücuchitanü napexewa ga
guxüma ga duüxügü. ⁶Rü nûma ga
Yochué rü Caréx ga yema naane
ngugügüxü rü norü ngechaümaxâ nügü
narügáutechirugü. ⁷Rü ñanagürügü
nüxü ga guxüma ga yema Iraétanüxügü:
—Ngêma naane ga itayadaugüxü rü
naane i mexü nixi. ⁸Rü nûma ya Tupana
rü tá tüxü narüngüxêxê rü tüxü
nanatauxchaxêxê nax ngêma naanegu
ichocuxü. Rü tá tüxna nanaxâ nax
tóxrüxü yixîxücax. Rü ngêma
nachixüanewa rü ñoma dexárixü
taguma nataxu i ôna i mexü. ⁹Natürü i
pemax rü tama name nax Cori ya
Tupanamaxâ penuexü rü tama name i
nüxü pemuê i ngêma nachixüanecüâx i
duüxügü. Erü nûmagü rü tá ñoma paü i
ngóxürüxü tá tüxü nixigü i taxcax erü
nataxuma i texé nax nüxna dauxü.
Natürü i yixema rü tüxü nangexma ya
Cori ya Tupana ya tüxna daucü. iRü

taxú i pemuñexú! —ñanagürügü. ¹⁰Rü woo yemaxú nax naxñüexú ga duñxügü rü nanueama rü nutamaxã ínanamuxüchigüchañ. Natürü ga Cori ya Tupanaarü üüne rü yéma nangox ga guma Tupanapatawa napexewa ga guxüma ga Iraétanüxügü. ¹¹Rü yexguma ga nüma ga Cori ya Tupana rü Moichéñü ñanagürü: —¿Nuxguxüratáta nixí i choxú inaxñüexü i ñaa duñxügü? ¿Rü ñuxguxüratáta nixí i nüxü naxoexü nax tama choxú yaxögüaxü rü woo nüxü nax nadaugüxü ga yema mexügü ga chaxüxü? ¹²Rü naxçax tá núma chanamu i wüxi i daweanne i nawa nayuxü nax ngémaacü tama nawa nangugüxüçax i ngéma naane. Natürü cuwa tá nixí i ichanangoxëëxü i to i duñxügü i ñaa duñxügüxü rümumaexü rü rüporamaegüxü —ñanagürü. ¹³⁻¹⁴Natürü nüma ga Moiché rü Cori ya Tupanaxü nangäxü rü ñanagürü: —Natürü ngéma Equítuanecüãxgü rü meama nüxü nacuaxgü ga curü poramaxã nax ícunguxüxëëxü ga ñaa duñxügü. Rü ngëxguma ngéma Equítuanecüãxgü nüxü cuaxgügu i ngéma ñaa duñxügümaxã cuxüxchañxü rü tá Canaáñanecüãxgümaxã nüxü nixügü, rü nümagü rü tá ta nüxü nacuaxgü. Rü nümagü i ngéma Canaáñanecüãxgü rü marü nüxü naxñü nax cuma rü natanüwa cungexmaxü i ngéma Iraétanüxügü, rü cügü naxçax cungoxëëxü, rü cuma i guxüguma ngéma caixanexüwa naétüwa cungexmaxü, rü ngéma caixanexügu napexe quixüxü i ngunecü rü üxiemagu i chütacü. ¹⁵Natürü ngëxguma tá cunadaixgu i ñaa chautanüxügü rü

ngéma torü uanügü i cuxü cuáchigagüxü rü tá ñanagürügü: ¹⁶“Rü nüma ya Cori ya Tupana rü nüxü naguxcha nax nawa nangugüxëëxü i ngéma naane ga namaxã inaxunetaxü, rü ngëmacax nixí i ínachianexügu tüxü nayuxëëxü”, ñanagürügü tá. ¹⁷Rü ngëmacax nixí, Pa Corix, i namexü nax icunawéxü i curü pora yema tomaxã nüxü quixuxürüütama. ¹⁸⁻¹⁹Rü woo nüxü quixu nax tama nüxü cuxüpetümarexü i ngéma chixexü ügüxü rü cunapoxcuxü i ngéma nanegü rü nataagü nagagu i nanatügüarü chixexü, natürü nüxü quixu ta nax tama cunuxwaxexü rü nataxüchixü i curü ngechañ rü toxü nüxü cungechañxü i torü chixexü. Rü ngëmacax cuxü chacañxü nax nüxü nüxü curüngümaxü i ñaa duñxügüarü chixexü, yerü marü yaxna namaxã cuxñü ga yexguma Equítuanewa ínachoxügutama ñuxmata nua ñaa nachicawa nangugü —ñanagürü ga Moiché.

Cori ya Tupana rü tama nayanaxoxëë ga duñxügü natürü taxütáma nawa nangugü ga yema naane ga namaxã inaxunetaxü

²⁰Rü nüma ga Cori ya Tupana rü Moichéñü nangäxü rü ñanagürü: —Marü name. Choma rü tá nüxü nüxü charüngüma i ngéma duñxügüarü chixexü ngéma cuma choxna naxçax cuçañxüxü. ²¹⁻²³Natürü ngéma nax aixcüma yixüxü nax chamaxüxü rü guxü i ñoma i naanewa nax changexmaxü, rü ngëxgumarüxü tá ta aixcüma nixí nax taxúetáma ya yíxema Iraétanüxügü ga nüxü daugüxe ga yema chorü üüne rü yema mexügü ga chaxüxü ga

Equítuanewa rü nua ínachianexũwa, rü bai tá ya wüxíxe ya yíxema duëxëgü nüxũ daugũxũ i ngëma naane ga tũmaarü oxigũmaxã nüxũ chixuxũ. Rü bai tá ya wüxíxe ga choxũ ügũmarexe rü choxũ oexe rü tama chauga ínüexe nüxũ tadau i ngëma naane. Rü bai tá ya wüxíxe. ²⁴Rü yimá chorü duũ ya Caréxicatama nixĩ ya mexĩgu rüxĩnücü rü aixcũma chauga ínücü. Rü ngëmacax yimáxũxicatátama nixĩ i ngëxma chaxũcuxëëxũ nawa i ngëma naane ga yangugũxũ. Rü ngëma nataagü rü ngëxma tá naxächĩügü.

.....

²⁷Natürü ngëma togü i Iraétanüxũgü i chixri chauchiga idexagũxũ ñrü ñuxguxüratáta yaxna namaxã chaxĩnũxũ nax chauga naxĩnüexũcax? ²⁸Rü ngëmacax i ngëma duũxũgü i naxcax ícagũxũ nax nua ínachianexũgu nayuexũ irü namaxã nüxũ ixu rü choma ya Cori ya Tupana rü ngëma nũmatama naxcax ínacagũxũäcü tá naxcax chanaxü! ²⁹Rü guxũma i ngëma duũxũgü i 20 ya taunecũwa ngugũxũ i chixri chauchiga idexagũxũ rü tá nuxã ínachianexũgu nayue. ³⁰Rü bai tá i wüxi i ngëma duũxũgü nagu nachocux i ngëma naane i pemaxã nüxũ chixuxũ. Rü Caréx rü Yochuéxicatama tá nixĩ i ngëma ngugũxũ —ñanagürü ga Cori ya Tupana.

.....

Iraétanüxũgũxũ narüporamae ga norü uanügü

³⁹Rü yexguma yema Iraétanüxũgũmaxã nüxũ yaxuxgu ga Moiché ga yema Cori ya Tupana namaxã nüxũ ixuxũ, rü guxũma ga nũma rü poraäcü nangechaũgü. ⁴⁰Rü yema ga ngunexũarü

moxũĩäcü rü paxmamaxũchi ínarüdagü rü inaxĩächi nax ínachõõchixũcax ga yema ínamáxpũxanexũwa. Rü ñanagürügü: —Marü núma tangugü. Rü aixcũma nixĩ nax chixexũ taxũxũ, natürü i ñuxma rü marü ítamemare nax nawa ixixũ i ngëma naane ga Cori ya Tupana tamaxã nüxũ ixuxũ —ñanagürügü. ⁴¹Natürü ga Moiché rü ñanagürü nüxũ: —¿Tũxcüũ tama naga pexĩnüe i Cori ya Tupanaarü mu? Rü ngëma nagu perũxĩnüexũ rü taxũtama mea pexũ ínanguxuchi. ⁴²Rü tama name nax ipexĩamaxũ, erü ya Cori ya Tupana rü tama napexũtagu. Rü ngëma perü uanügü rü tá pexũ narüporamaegü. ⁴³Rü yéa pepexewa rü ngëma pexũ nananguxëëgü i Amaléxtanüxũgü, rü Canaáũanecüãxgü nax pemaxã nügü nadaixũcax rü pexũ nayuexëëxũcax. Erü pema rü nüxna pixĩgachi ya Cori ya Tupana rü ngëmacax i nũma rü marü tama pexũtawa nangexma —ñanagürü. ⁴⁴Rü nũma ga Moiché rü yema ínapegũxũgutama narũxãũx namaxã ga yema baú ga Tupanaarü mugü nawa yexmaxũ. Natürü ga nũmagü ga Iraétanüxũgü rü ínachõõchiamã ga maxpũneanewa. ⁴⁵Natürü yexguma yéma nangugũgu rü nũmagü ga Amaléxtanüxũgü rü Canaáũanecüãxgü ga yexma ächiũgũxũ rü nanadai. Rü nawe nangëgü rü ñuxmata Ómawa nayawogü. Rü yemaacü nüxũ narüporamaegü.

.....

Tama Moichéga naxĩnü ga Coré

16 ¹⁻²Rü Moichémaxã nanu ga wüxi ga Lebítanüxũ ga Corégu äégaxũ. Rü nũma ga Coré ga Ichá nane rü Coátaxa nixĩ. Rü Coréwa naxügü ta

ga tomaepũx ga yatũgũ ga
 Rubéũtanũxũ, ga Datáũ rũ Abiráũ ga
 Eliá nanegũ, rũ Óũ ga Peréx nane. Rũ
 yemawaama nũgũ naxũgũxẽxẽ ga 250
 ga Iraetánũxũgũ ga ãẽxgacũgũ ixĩgũxũ
 ga duũxũgũmaxã icuaxgũxũ rũ duũxũgũ
 mea naga ãnũexũ. ³Rũ guxũma ga
 yemagũ rũ nangutaquexegũ rũ
 Moichémaxã rũ Aróũmaxã
 narũxutagagũ rũ ñanagũrũgũ: —Marũ
 tama nixĩ nax pexica tomaxã ipecuáũ.
 Yerũ ga Tupana rũ guxãxũma nixĩ ga
 nadexũ rũ ngẽmacax ya Cori ya Tupana
 rũ tamaxã nanuxma i guxãma i
 yixemax. ¿Rũ tũxcũũ i pemax i
 Tupanaarũ duũxũgũtũwa pegũ
 pexũgũxẽxẽchaũ? —ñanagũrũgũ. ⁴⁻⁵Rũ
 yemaxũ naxĩnũga ga Moiché rũ
 ñaxtũanegu nayangũcuchi rũ Coréxũ rũ
 yema nawe rũxĩxũxũ ñanagũrũ: —Moxũ
 paxmama rũ nũma ya Cori ya Tupana
 rũ tá tũxũ nũxũ nacuaẽxẽ rũ texẽ tixĩ
 ya noxrũ ixĩxe rũ tũxũ naxunetaxe nax
 napexewa tayaguxũcax i ãmaregũ
 —ñanagũrũ.

.....

¹²Rũ ñuxũchi ga Moiché rũ naxcax
 nangema ga Datáũ rũ Abiráũ ga Eliá
 nanegũ ixĩgũcũ. Natũrũ ga nũmagũ rũ
 Moichéxũtawa namugagũ rũ
 ñanagũrũgũ: —Tama cuxũtawa
 taxĩxchaũ. ¹³¿Eẽna cuxcax rũ wũxi ga
 ãnũca nixĩ ga toxũ nax ícugaxũxũ nawa
 ga Equítuane ga mexũ ga ãna taguma
 ítaxuxũwa nax nuxã ãnachianexũgu toxũ
 cuyuxẽẽxũcax? ¿Rũ ngẽmaãcũ i
 cunaxwaxexũ nax torũ ãẽxgacũ quixĩxũ?
¹⁴Rũ tama aixcũma nixĩ i nawa toxũ
 cugagũxũ i ngẽma naane i mexũ i ãna
 taguma ítaxuxũwa, rũ tama toxna

cuyaxãchigũ i torũ naane rũ úbanecũgũ.
 ¿Rũ cuma naxu curũxĩnũgu rũ ñaa
 duũxũgũ rũ ningexetũ nax cuma
 ícunaxwaxexũwa cunagagũxũcax? Rũ
 taxũtãma cuxũtawa taxĩ —ñanagũrũgũ.
¹⁵Rũ yexguma ga Moiché rũ poraãcũ
 nanu, rũ Cori ya Tupanaxũ ñanagũrũ:
 —Tama chanaxwaxe i nũxũ cunayaxu i
 ngẽma duũxũgũarũ ãmaregũ. Erũ
 choma rũ taguma ñuxgu wũxi i norũ
 búru nũxna chayaxu, rũ bai i ñuxgu
 wũxixemaxã chixexũ chaxũ —ñanagũrũ.
¹⁶Rũ ñuxũchi Coréxũ ñanagũrũ:
 —Moxũarũ ngunexũgu rũ chanaxwaxe i
 nua Cori ya Tupanapexewa pexĩ
 namaxã i cutanũxũgũ. Rũ Aróũ rũ tá ta
 nangexma. ¹⁷Rũ guxãma i pema i 250 i
 duũxũgũ pixĩgũxũ, rũ name nixĩ i
 wũxichigũ nua penange i perũ
 pumáratexearũ guruxũ i
 pumáratexemaxã pexũãcuxũ. Rũ Aróũ
 rũ ta ngẽxgumarũxũ tátama nanaxũ
 —ñanagũrũ. ¹⁸Rũ yemaacũ wũxichigũ
 nanayauxgũ ga norũ pumáratexearũ
 guruxũ. Rũ áwe ga naicũmaxã
 nayaxũãcu rũ ñuxũchi pumáratexe
 naétũ nagũgũ. Rũ yemaacũ
 Tupanapataarũ ããxgu nayachigũ
 namaxã ga Moiché rũ Aróũ. ¹⁹Rũ nũma
 ga Coré rũ Moichémaxã rũ Aróũmaxã
 nananuxẽxẽ ga duũxũgũ. Rũ yemacax
 Tupanapatapexegu nangutaquexegũ ga
 guxũma ga yema duũxũgũ. Rũ
 Tupanaarũ úũne rũ naxcax nangox.
²⁰⁻²¹Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ
 Moichémaxã rũ Aróũmaxã ñanagũrũ:
 —iPixĩgachi natanũwa i ngẽma
 duũxũgũ! Erũ ñuxmatátama chanadai
 —ñanagũrũ. ²²Natũrũ nũma ga Moiché
 rũ Aróũ rũ Tupanapexegu ñaxtũanegu

nanangücuchitanü rü ñanagürügü nüxü:
—Pa Tupanax, cuma nax
cunamaxëxëxü i guxüma i duüxügü, rü
tama name i wüxitama i duüxüarü
chixexügagu rü guxüma i duüxügümaxã
cunu —ñanagürügü. ²³⁻²⁴Rü nüma ga
Cori ya Tupana rü Moichéxü nangäxü rü
ñanagürü: —iNamaxã nüxü i xu i
guxüma i Iraétanüxügü rü ñachoxü
nawa ya yima napatagü ya Coré rü
Datáü rü Abiráü nawa ngëxmagüne!
—ñanagürü. ²⁵Rü yexguma ga Moiché
rü inaxüächi. Rü nawe narüxí ga
Iraétanüxügüarü äëxgacügü. Rü Datáü
rü Abiráü iyexmagüxüwa naxí. ²⁶Rü
nüma ga Moiché rü duüxügümaxã nüxü
nixu rü ñanagürü: —iNüxna pixígachi
ya napatagü i ñaa duüxügü i chixexügu
rürünüexü! iRü taxütáma nüxü pedáu i
norü ngëmaxügü nax tama naxruxü
norü chixexügagu peyuexüçax!
—ñanagürü.

.....

³¹Rü yexguma Moiché rüchianegu ga
nax yadexaxü, rü ga waixümü rü ningex
napatatüüwa ga yema duüxügü. ³²Rü
yexma nayicu ga guxüma ga yema
duüxügü ga Coréweama rüxixü, wüxigu
namaxã ga naxacügü rü naxmaxgü rü
guxüma ga norü yemaxügü. ³³Rü
maxëxüma yema waixümü ga ingéxügu
nayicu namaxã ga norü yemaxügü. Rü
ñuxüchi ga yema waixümü rü nügüna
naxü. Rü yemaacü yema
Iraétanüxügütanüwa inayarüxo ga yema
duüxügü.

.....

⁴¹Rü yemaarü moxüäcü rü guxüma ga
yema Iraétanüxügü rü inanaxügüe ga
Moiché rü Aróüchiga nax chixri

yadexagüxü. Rü ñanagürügü: —Pema rü
penadaimare i ñaa Cori ya Tupanaarü
duüxügü —ñanagürügü. ⁴²Rü guxüma
ga yema duüxügü rü Moichéxü rü
Aróüxü ñachomaeguächi rü yéma
ninuügatanücüxü. Natürü ga nüma ga
Moiché rü Aróü rü Tupanapatawaama
naxí. Rü yexgumatama yema caxixü ga
Cori ya Tupana nawa yexmaxü rü
napataéttügu ñarüxí, rü norü üünemaxã
nayadüxü. ⁴³⁻⁴⁴Rü nüma ga Moiché rü
Aróü rü Tupanapataarü ücuchicawa
nangugü rü yexma nayachigü. Rü nüma
ga Cori ya Tupana rü Moichéxü
ñanagürü: ⁴⁵—iPixígachi natanüwa i
ngëma duüxügü, erü ñuxma tátama
chanadai! —ñanagürü. Rü nüma ga
Moiché rü Aróü rü yexgumatama
ñaxtúanegu nayangücuchitanü. ⁴⁶Rü
nüma ga Moiché rü Aróüxü ñanagürü:
—iNua nange i curü pumáratexearü
guruxü, rü áxwe i naxüñagüarü
guruxüwa cuyaxucümaxã naxüäcu, rü
ñuxüchi pumáratexë ngëxma ta nagü!
iRü ñuxüchi paxa duüxügü
íngexmagüxüwa naxü rü ngëma
duüxügüçax nüxna nachogü ya Tupana
nax nüxü nüxü nangümaxüçax i norü
chixexügü! Erü nüma ya Cori ya Tupana
rü poraäcü nanuxüchi, rü ngëma
daaweane i namaxã nadaiaxü rü marü
inaxügü —ñanagürü. ⁴⁷Rü nüma ga
Aróü nanaxü ga yema Moiché namaxã
nüxü ixuxü. Rü paxa inañaächi rü yema
duüxügü íngutaquexexüwa naxü. Rü
yema daaweane ga Tupana yéma muxü
rü marü natanüwa nangu ga duüxügü
rü marü poraäcüma ta nayue. Rü
yexguma ga nüma ga Aróü rü yema
pumáratexearü guruxügu nanagü ga

pumáratexe, rü Tupanana naca nax duũxügüaxü nüxü yanangümaxüçax ga norü chixexügü. ⁴⁸Rü nüxüchi ga nüma ga Aróü rü yema maxëxü rü yema marü yuexümachatexegu nachi. Rü yexguma ínayachaxächi ga yema daaweane. ⁴⁹Natürü marü 14,700 ga duũxügü nixi ga yuexü namaxä ga yema daaweane. Rü naétü nixi ga yema nüxíra marü yuexü ga Coréwe rüxixü ga tama Moichéga ínüechaüxü. ⁵⁰Rü yexguma marü iyanaxoxgu ga yema daaweane, rü nüma ga Aróü rü wenaxarü Tupanapataçax natáegu ga Moiché íyexmaxüwa.

.....

Nutawa nichuxchu ga dexá ga Meribawa

20 ¹Rü taunecüarü ügüarü tauemacügu nixi ga Iraétanüxügü ga chianexü ga Chífügu áégaxüwa nangugüxü. Rü nachica ga Cádegü áégaxügu narücho. Rü yexma nixi ga nayuxü ga Moiché naeyax ga María rü ngixü nataxgüxü. ²Natürü ga duũxügü rü nüxü nataxuma ga dexá, rü yemacax nangutaquexegü rü Moichémaxä rü Aróümaxä narüxutagagü. ³Rü ñanagürügü Moichéxü: —Narümemae chi nixi ga wüxigu namaxä tayuexü ga yema tatanüxügü ga Cori Tabéragu dajixü. ⁴¿Rü tüxücüü nixi i nua toxü pegagüxü i toma i Cori ya Tupanaarü duũxügü nax tixigüxü? ¿Éxna penaxwaxe nax nua tayuexü wüxigu namaxä i toxünagü? ⁵¿Rü tüxücüü ga toxü ípegaxüxü ga Equítuanewa nax ñaa nachica i chixexü rü äücümaxüwa toxü pegagüxüçax? Erü nua rü taxucürüwama taxacü nuxä tato,

rü nataxuma i iguéra, rü úba, rü boxra. Rü dexá rü nataxu i nawa ixaxexü —ñanagürügü. ⁶Rü nüma ga Moiché rü Aróü rü nüxna nixigachi ga yema duũxügü, rü Tupanapataarü ücuchicawa naxi, rü yexma nanangücuchitanü. Rü yéma nixi ga Tupanaarü üüne ga naxçax nangóxü. ⁷⁻⁸Rü nüma ga Cori ya Tupana rü ñanagürü Moichéxü: —iNayaxu ya yima curü naixmenaxä rü nüxüchi cuenexë ya Aróüarü ngüxëëmaxä nangutaquexexë i duũxügü! iRü nüxüchi guxüpexewa rü yimá ngéma ngëxmacü ya nutamaxä nüxü i xu nax dexá pexna naxäxüçax! Rü tá nüxü cudau nax yimá nutawa tá dexá yagoxüchiüxü nax ngémawa naxaxegüxüçax i nümagü i duũxügü rü naxünagü —ñanagürü. ⁹Rü nüma ga Moiché rü Cori ya Tupanapatawa nanayaxu ga guma naixmenaxä yema nümatama namuaxürüxü. ¹⁰Rü nüxüchi ga Moiché rü Aróü rü gumá nutaxütagu nanangutaquexexë ga duũxügü, rü ñanagürü nüxü: —iIperüxínüie, Pa Duũxügü i Tama Ixínüechaxüxü! ¿Rü taxütá éxna i nüxma i nüxü pedauxü nax daa nutawa dexá pexçax ngóxü nax nawa pexaxegüxüçax? —ñanagürü. ¹¹Rü yema ñaxguwena ga Moiché rü guma naixmenaxämaxä naxunagüchacüxü, rü taxreëpüxcüna guma nutawa nanacuajçax. Rü taxü ga dexá yéma inayagoxüchixü. Rü yemaacü ga duũxügü rü naxünagü rü naxaxegü. ¹²Natürü nüma ga Cori ya Tupana rü Moichéxü rü Aróüxü ñanagürü: —Ñuxma nax tama mea chaugu peyaxögüxü rü tama choxü picuaxüügüxü i napexewa i ngéma

Iraétanüxügü, rü ngëmacax i pema rü marü taxütáma ñaa duüxügümaxã nawa pengugü i ngëma naane i pexna chaxãxü —ñanagürü ga Tupana.

.....

Äxtapechicünaxã ga bróuchenaxcax

21 ⁴Rü nüma ga Iraétanüxügü rü ínachoxü nawa ga guma mǎxpúne ga Oréx ga Chinafúgü áégane, rü már ga Dauchiüxüwaama naxí. Rü yexmaama ínayachoeü nax tama Edóüanewaama nachopetüxüçax. Rü yexguma namagu naxíyane ga duüxügü rü marü tama Moichéga naxínüechaü.

⁵Rü yemacax inanaxügüe ga Moichéchiga rü Tupanachiga nax yadexagüxü. Rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü ga pema ga Equítuanewa ga toxü ípegaxüxü? ¿Ëxna nua toxü pegagü nax ñaa nachica i chianexü i taxúema íxǎpataxügu toxü peyuexëëxüçax? Ñuxma rü toxü nataxu i dexá rü ñna. Rü ñaa ñna i chixemarexü i tangóxü rü marü düxwa nüxü tarüchaue

—ñanagürügü. ⁶Rü yemacax ga nüma ga Cori ya Tupana rü naxcax yéma nanamugü ga äxtapegü nax duüxügüxü nangöxgüxüçax. Rü yemamaxã rü muxüma ga Iraétanüxügü rü nayue. ⁷Rü nüma ga duüxügü rü Moichéçax naxí rü ñanagürügü nüxü: —Aixcüma chixexü taxügü yerü chixri cuchiga rü Corichiga tidexagü. ¡Rü nüxna naxcax naca ya Cori ya Tupana nax toxna yaxígachixëëxüçax i ñaa äxtapegü! —ñanagürügü. Rü nüma ga Moiché rü Cori ya Tupanana naca nax Iraétanüxügüaxü nüxü nangümaxüçax ga norü chixexügü. ⁸Rü nüma ga Cori

ya Tupana rü Moichéxü nangãxü rü ñanagürü nüxü: —¡Ëcü wüxi i äxtapechicünaxã naxü rü ñuxüchi wüxi i naimaxã napuxpaweru, rü ngëxma nachonagünüta! Rü ngëxguma texéxü nangöxgux i wüxi i äxtape, rü nüxü tadawenü i ngëma äxtapechicünaxã i ngëxma chonagüxü, rü ngëmaäcü taxütáma tayu —ñanagürü. ⁹Rü nüma ga Moiché rü nanaxü ga wüxi ga äxtapechicünaxã ga bróuchenaxcax. Rü naimaxã nanapuxpaweru rü yexma nachonagünüta. Rü yexguma texéxü nangöxgux ga äxtape, rü yema bróuchenaxcax ga äxtapexü tadawenü, rü yemaacü tama tayu.

.....

Baláx rü Balaáüçax nangema

22 ¹Rü nüma ga Iraétanüxügü rü inaxí rü Moáanearü metachinüxügu nayapegü ga natü ga Yudáüarü éstegu ga ñane ga Yericúarü toxmǎxtagu. ²Rü nüma ga Moáanearü äëxgacü ga Baláx ga Chipúru nane rü nüxü nacuáchiga ga ñuxäcü yema Iraétanüxügü rü Amoréutanüxügüxü naporamaegüxü. ³Rü yexgumarüxü ta ga yema norü duüxügü ga Moáanecüäxgü, rü namüë ga yexguma yema Iraétanüxügüxü nadaugügu ga nax namuxüchixü. ⁴⁻⁵Rü yemacax ga yema Moáanecüäxgü rü Madiáüanecüäxgüarü äëxgacügümaxã nidexa rü ñanagürügü nüxü: —Guxüma i ñaa duüxügü i Iraétanüxügü rü tá nanapáxëxë i tóru naane, ñoma wüxi i woca i maxë naguxëëxüxü —ñanagürügü. Rü yemacax ga nüma ga Moáanearü äëxgacü ga Baláx rü

Tupanaarü orearü uruxü ga Balaáü ga Beú nanecax nangema. Rü nüma ga Balaáü rü iane ga Pétucüäx nixü rü taxtü ga Eufrátëarü ngaicamagu naxächü ga Amáxchixüanewa. Rü nüma ga Baláx rü norü duüxügüxü namu nax Balaáümaxä rü ñagüxüçax: “Equítuanewa ne naxü i duüxügü i chauchixüane yapaxëëgüxü. Rü ñuxma rü marü chorü toxmäxtagu napegü. ⁶iRü paxa nua naxü rü chaugagu chixexü namaxä naxuegu i ngëma duüxügü! Erü tá toxü narüporamaegü. Rü bexmana ngëmaäcü tá choxü natauxcha nax nüxü charüporamaexü rü íchawoxüxü i nua chauchixüanewa. Rü choma rü meama nüxü chacuax rü ngëxguma taxacümaxä mexü cuxueguxgu rüçna chixexü namaxä cuxueguxgu, rü guxüguma aixcüma ningü” ñanagürü. ⁷Rü yexguma ga yema orearü ngeruügü ga Moáanecüäxgü rü Madiáüanecüäxgü rü diërumaxä Balaáüxütawa naxü nax naxütanügüaxüçax ga chixexü Iraétanüxügümaxä naxueguxüçax. Rü yexguma Balaáüxütawa nangugügu, rü namaxä nüxü nixugügü ga Baláxarü ore. ⁸Rü nüma ga Balaáü rü nanangäxü rü ñanagürü nüxü: —iËcü nuxä pepegü i ñaa chütaxü! Rü moxü paxmama tá pexü changäxü i ngëma Tupana chomaxä nüxü ixuxüäcüma —ñanagürü. Rü yemaäcü ga yema Moáanearü äëxgacüarü orearü ngeruügü rü yexma napegü.

.....

¹²Rü nüma ga Tupana rü Balaáümaxä nüxü nixu rü ñanagürü: —Tama chanaxwaxe i nawe curüxü rü chixexü namaxä cuxuegu i ngëma Iraétanüxügü,

erü ngëma duüxügü rü chomatama marü mexü namaxä chaxuegu —ñanagürü. ¹³Rü moxüäcü paxmama ínadxgu ga Balaáü rü namaxä nüxü nixu ga yema duüxügü ga Baláx yéma mugüxü rü ñanagürü nüxü: —iËcü pewoegu pechixüanecax! Rü Cori ya Tupana rü tama nanaxwaxe nax pewe charüxüxü —ñanagürü. ¹⁴Rü yema duüxügü ga Moáanecüäxgü rü nawoegu ga Baláx íyexmaxüwa, rü namaxä nüxü nixugüe rü ñanagürügü: —Nüma i Balaáü rü tama towe narüxü —ñanagürügü. ¹⁵Natürü nüma ga Baláx rü tama inaxínü, rü wenaxarü togü ga norü duüxügü yéma Balaáüxütawa namugü. Natürü yemagü rü yema nüxüfra yéma namugüxüxü narümumae rü ñuxüchi yemaétüwa ügüxü nixügü. ¹⁶Rü nüma ga yema äëxgacügü rü Balaáüxütawa naxü rü ñanagürügü nüxü: —Nüma ya Baláx ya Chipúru nane rü moxë cuxçax nua namu rü ñanagürü: “iTaxü i cuxoxü nax chauxütawa cuxüxü! ¹⁷Rü choma rü poraäcü cumaxä chataäxë rü mea tá cuxü chayaxu. Rü tá cuxna chanaxä i guxüma i taxacü i naxçax ícuçaxaxü. iËcü nua naxü rü choxü rüngüxëxë nax chixexü namaxä cuxueguxüçax i ñaa Iraétanüxügü!” ñanagürü i nüma i Baláx —ñanagürügü. ¹⁸Natürü nüma ga Balaáü rü nanangäxü rü ñanagürü: —Woo chi Baláx choxna naxäxgu i guxüma i úiru rü diëru i napatawa ngëxmaxü natürü i choma rü taxucürüwa taxacü chaxü, rü woo taxü rü woo íxraxü, ega tama Cori ya Tupanaarü mu yixügu. ¹⁹Natürü name nixü i pema rü ta rü nuxä pepegü i ñaa chütaxü, erü ñaa chütaxügu tá nüxü

chacuax rü ngoxi ñuxmagu rü taxacüxü tá chomaxã yaxu ya Cori ya Tupana —ñanagürü. ²⁰Rü yema ga chütaxügu rü nüma ga Tupana rü Balaáüçax nangox rü ñanagürü nüxü: —Ñuxma nax cuxçax nua naxixü i ngëma yatügü rü iëcü, írüda rü nawe rüxü! Natürü ngëma choma cumaxã nüxü chixuxüxica tátama nixi i cuxüxü —ñanagürü.

**Tupanaarü orearü ngeruxü i
daxücüâx rü Balaáüçax nangox**

²¹Rü moxüäcü paxmama rü ínarüda ga Balaáü rü norü búru naxüxmaçwexe rü nawe narüxü ga yema äëxgacügü ga Moáanecüâxgü. ²²Rü nüma ga Balaáü rü norü búruétügu nixü, rü taxre ga norü duüxügü ínayaxümücügü. Natürü ga Tupana rü nanu. Rü yemaçax nixi ga Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx ga Balaáüarü búruçü yachiyepeexü nax taxuacü naxüpetüxüçax. ²³Rü yema búru rü nüxü nadau ga yema Tupanaarü orearü ngeruxü ga norü taramaxã namagu chixü. Rü yemachaxwa namana ínaxücu rü ínangemaanexüwa naxümare. Natürü nüma ga Balaáü rü tama nüxü nadau ga yema Tupanaarü orearü ngeruxü rü yemaçax nanacuaxi ga norü búru nax namawa naxüxüçax. ²⁴Rü yemaçax nüma ga Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx rü yema nama íxäxapüxanexügu rü íyaxixyemaxügu nayachi ga úbanecü íyixüüwa. ²⁵Rü yema búru rü wenaxarü nüxü nadau ga yema Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx rü yemaçax naxtapüxwaama naxüxpetü rü Balaáüxü yéma nayaxüxtüpara. Rü nüma ga Balaáü rü wenaxarü nanacuaxi.

²⁶Natürü nüma ga Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx rü nüxíra napexewaama naxü rü yema poraäcü íyaxixyemaxügu nayachi ga ngextá taxuwama ínaxüpetüxüüwa. ²⁷Rü yema búru rü wenaxarü nüxü nadau ga yema Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx, rü yemaçax narüñuächi yerü taxuwama naxüpetüéga. Rü yexguma ga Balaáü rü nanu, rü poraäcü nanacuaxi. ²⁸Rü yemaçax ga Tupana rü nayadexaxëxë ga yema búru nax Balaáümaxã yadexaxüçax, rü ñanagürü: —¿Taxacü cumaxã chaxü? Rü ñamaxã rü marü tomaepüxcüna nixi nax choxü cucuaxixü —ñanagürü. ²⁹Rü nüma ga Balaáü nanangäxü ga norü búru rü ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü i chaugu quidauxcüraxüxü? Rü ngëxguma chi chaxäarü cüxchiâxgux rü ñuxma chitama nixi i nuxã cuxü chimáxü —ñanagürü. ³⁰Natürü ga yema búru rü ñanagürü nüxü: —Choma nixi i curü búru i guxüguma chautagu cuxaunagüaxü ega ngextá cuxüüxgu. Cuma rü meama nüxü cucuax rü taguma ñuxgu ñuxmarüxü cumaxã chixi —ñanagürü. Rü nüma ga Balaáü rü nanangäxü rü: —Aixcüma nixi i ngëma —ñanagürü. ³¹Rü yemaçax ga Cori ya Tupana rü Balaáüxü nüxü nadauxëxë ga yema norü orearü ngeruxü i daxücüâx ga namaarü ngäxügu chixü norü taramaxã. Rü yemaxü nadauxgu ga Balaáü rü ñaxtüanegu nanangücuchi. ³²Natürü ga Tupanaarü orearü ngeruxü i daxücüâx rü Balaáüxü ñanagürü: —¿Tüxcüü tomaepüxcüna cuyamãx i ngëma curü búru? Rü choma nixi i cuxü chichiyepeexü, erü ngëma ngëma nax

cuxũxũ rü tama chorü me nixĩ. ³³Rü ngẽma curü búru rü choxũ nadau rü ngẽmacax tomaepũxcüna choxũ ínaxüeguãchi. Rü ngẽxguma chi taxũchima choxũ ínaxüeguãchigu, rü marü chi cuxũ chimax natürü ngẽma curü búru rü chi chanamaxẽxẽ —ñanagürü. ³⁴Rü nüma ga Balaáũ rü Tupanaarü orearü ngeruũxũ nangãxũ rü ñanagürü: —Chixexũ chaxü erü tama nüxũ chacuax nax cuma yixĩxũ i choxũ quichiyepeẽxũ. Rü ngẽxguma cuxcax nachixegu nax ngẽma chaxũxũ rü tá chatáegu —ñanagürü. ³⁵Natürü ga Tupanaarü orearü ngeruxũ i daxũcüãx rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Marü name i nawe curũxü i ngẽma yatügü, natürü ngẽma cumaxã nüxũ chixuxũxica tátama nixĩ i nüxũ quixuxũ —ñanagürü. Rü yemacax ga Balaáũ rü nawe narũxü ga yema ãẽxgacügü ga Baláx yéma mugũxũ.

Baláx rü Balaáũxũ mea nayaxu

³⁶Rü yexguma Baláx nüxũ cuáchigagu ga Balaáũ nax yangaicaxũ, rü inaxũãchi rü wüxi ga ñane ga Moáanecüãxgüarügu nüxũ nayangau. Rü guma ñane rü natü ga Anóũcutüwa nayexma ga Moáchixũanearü üyeaneuwa. ³⁷Rü ñanagürü nüxũ: —Muẽpũxcüna chanamu nax cuxcax yacagũxũcax. ¿Rü taxacüicax i tama nua cuxũxchaũxũ? ¿Ëxna nagu curũxĩnũ rü taxũchima mea cuxũ chayaxu? —ñanagürü. ³⁸Rü nüma ga Balaáũ rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Dücax, marü nua chaxü nax cuxũ íchayadauxũcax. Natürü i choma rü choxũ nataxu i pora nax chauechamatama taxacürü orexũ

chixuxũcax. Erü choma rü ngẽma Tupana chomaxã nüxũ ixuxũxicatama tá nixĩ i nüxũ chixuxũ —ñanagürü. ³⁹Rü Tupanaarü orearü uruxũ ga Balaáũ rü ãẽxgacü ga Baláxwe narũxü ñuxmata Quiriáx-uchúwa nangugü. ⁴⁰Rü yéma ga Baláx rü norü duũxũgũxũ namu nax wocagü rü carnérugü nadaixũcax. Rü ñuxũchi Balaáũxũtawá rü yema togü ga ãẽxgacügü ga íyaxümicügũxũtawá nanamugü ga ñuxre ga namachi nax nüxna naxãgũaxũcax. ⁴¹Rü moxũãcü rü nüma ga Baláx rü Balaáũxũ ínayadau. Rü m̃axpúne ga Bamó-baágu nanaxĩnagũxẽxẽ nax yéma nüxũ nadauxũcax ga Iraétanũxũgü ipegũxũwa.

23 ¹Rü yexguma ga nüma ga Balaáũ rü ñanagürü nüxũ: —IËcü 7 i ãmarearü guchicaxũ nuxã naxü, rü ínayauxũ i 7 i wocaxacügü rü 7 i carnérugü nax chaũxcax ínamemarexũcax! —ñanagürü. ²Rü nüma ga Baláx rü nanaxü ga yema Balaáũ namaxã nüxũ ixuxũ. Rü wüxigu nügũmaxã rü nayamãxgü rü nayagugü ga wüxi ga wocaxacü rü wüxi ga carnéru ga wüxichigü ga naxũnaarü guchicaxũwa.

Balaáũ rü mexü

Iraétanũxũgũmaxã naxuegu

³⁻⁴Rü ñuxũchi Balaáũ rü ñanagürü Baláxũ: —IËcü nuxã naxũnaarü guchicagũxũtagu rüxãũx! Rü choma rü tá cuxna chixũgachi nax íchayadauxũcax ngoxi ngẽma chaũxcax naxü ya Cori nax ngẽxma choxũ nangauũcax. Rü ñuxũchi tá cumaxã nüxũ chixu i ngẽma chomaxã nüxũ

yaxuxũ —ñanagürü. Rü nüma ga Balaáũ rü wüxi ga m̃xp̃üne ga chianenewa naxũ, rü yéma nixĩ ga Tupana naxc̃ax ngóxũ. Rü nüma ga Balaáũ rü ñanagürü Tupanaxũ: —Marü chanaxü i 7 i ãmarearü guchicaxũ, rü wüxichigü i ngẽma guchicaxũwa rü chayagu i wüxi i wocaxacü rü wüxi i carnéru —ñanagürü. ⁵Rü yexguma ga Cori ya Tupana rü Balaáũmaxã nüxũ nixu ga wüxi ga ore ga Baláxc̃ax ixĩxũ, rü ñuxũchi ñanagürü nüxũ: —iĒcũ natáegu i naxũtawa i Baláx rü namaxã nüxũ ixu i ngẽma ore i cumaxã nüxũ chixuxũ! —ñanagürü. ⁶Rü nüma ga Balaáũ rü natáegu rü Baláxũ inayangau ga yexma naxũnaarü guchicagüxũtagu chigüxũ namaxã ga guxũma ga ãëxgacügü ga Moáanecüãxgü. ⁷Rü nüma ga Balaáũ rü nüxũ nixu ga ñaa ore rü ñanagürü: —Yéama yáxũwa inam̃xp̃úneanexũwa i Aráũwa choxũ ne naxũxëxë ya Baláx ya Moáanecüãxgüarü ãëxgacü. Rü ñanagürü choxũ: “iRü nua naxũ rü chixexũ namaxã naxuegu i ngẽma Iraétanüxũgü nax ngẽmaäcũ chixexũ namaxã ngupetüxũc̃ax!” ñanagürü choxũ. ⁸¿Natürü ñuxäcũ tá chixexũ namaxã chaxuegu i ngẽma duũxũgü i Tupana tama chixexũ namaxã ueguxũ? ¿Rü ñuxäcũ tá chixexũgu namaxã charüxinü i ngẽma duũxũgü i Cori ya Tupana tama chixexũgu namaxã rüxinüxũ? ⁹Rü nua daa m̃xp̃únechitaeruwa rü meama nüxũ chadau i ngẽma Iraétanüxũgü. Rü daa m̃xp̃únetapexewa rü meama nüxũ chadawenü. Rü chanangugü rü duũxũgü i nügütanüxũgüxicatama ixächiũgüxũ nixĩgü. Rü tama togü i duũxũgümaxã

nawüixigu erü tama togü i duũxũgümaxã nügü narüxücu. ¹⁰Rü ñoma taxacü i ätexexürüxũ namuxũchi ¿rü texé tá tayaxugü? ¿Rü texé tá nüxũ cuáxũ i norü mu? Chierü ngẽma duũxũgü i mexürüxũ chixĩxgu ñuxmatáta chayux, rü ngẽmawena rü Tupana ngẽma duũxũgüxũ nadauxürüxũ, choxũ nadaux nax chamexũ —ñanagürü. ¹¹Rü yexguma ga Baláx rü Balaáũxũ namuama yerü ga Balaáũ rü tama nanaxü ga yema nüxna naxc̃ax nac̃axaxũ, rü ñanagürü: —¿Taxacü nixĩ icuxüxũ? Rü choma rü cuxc̃ax nua changema nax chixexũ namaxã cuxueguxũc̃ax i ñaa chorü uanügü, natürü i cuma rü mexũ namaxã cuxuegu —ñanagürü. ¹²Rü nüma ga Balaáũ rü nanangäxũ rü ñanagürü: —¿Tama ëxna nüxũ cucuax nax cumaxã nüxũ chixuxũ rü ngẽma Tupana chomaxã nüxũ ixuxũxicatama tá yixĩxũ i ngẽma nüxũ chixuxũ? —ñanagürü. ¹³Natürü nüma ga Baláx rü Balaáũxũ nic̃axaxũchigüama rü ñanagürü: —iĒcũ nua toxnamana chowe rüxũ, rü ngẽma tá nixĩ i naxpechinüguxica tátama cudauxũ ya yima norü ñane i ngẽma duũxũgü, natürü taxütáma guxũgu cudauane i norü ñanewa! Rü chanaxwaxe nax ngẽma chixexũ namaxã cuxueguxũ —ñanagürü. ¹⁴Rü nüma ga Baláx rü wüxi ga naane ga dauxũtaechica ga Chopíũgu äégaxũwa nanaga ga m̃xp̃úne ga Pígatapexewa. Rü yexma nanaxü ga 7 ga ãmarearü guchicaxũ. Rü wüxichigüwa nayagu ga wüxi ga wocaxacü rü wüxi ga carnéru. ¹⁵Rü yema nachicawa rü nüma ga Balaáũ rü ñanagürü Baláxũ: —iĒcũ nua

ñaa naxũna íguxũxũtagu rüxãũx! rü choma rü tá yoxni Tupanamaxã charüdexa —ñanagürü. ¹⁶Rü nüma ga Cori ya Tupana rü yexma Balaáũxũ nayangau, rü namaxã nüxũ nixu ga yema ore ga Baláxmaxã tá nüxũ yaxuxũ. Rü ñanagürü ta nüxũ: —İĖcũ natáegu naxũtawa i Baláx rü namaxã nüxũ ixu i ngẽma cumaxã nüxũ chixuxũ! —ñanagürü. ¹⁷Rü nüma ga Balaáũ rü natáegu. Rü Baláxũ inayangau ga naxũna íguxũxũtagu chixũ namaxã ga ãẽxgacũgũ ga Moáanecũãxgũ. Rü nüma ga Baláx rü Balaáũna naca rü ñanagürü: —İRü ñuxũ ñaxũ cuxũ ya Cori ya Tupana? —ñanagürü. ¹⁸Rü yexguma ga nüma ga Balaáũ rü nüxũ nixu ga ñaa ore, rü ñanagürü: —Pa Baláx ya Chipúru Nane İxícũx idúcax, mea choxũ irüxĩnũ! ¹⁹Rü Tupana rü tama duũxũgũ nagu rüxĩnũxũgu narüxĩnũ, rü taguma nidora rü taguma nanaxüchicũx i norũ ĩnũ. Rü ngẽxguma taxacũxũ yaxuxgu rü aixcũmama nanaxũ. Rü ngẽxguma taxacũcax inaxunetagu rü aixcũmama nayanguxẽxẽ. ²⁰Rü choma rü choxũ namu ya Tupana nax mexũ namaxã chaxueguxũcax i ngẽma duũxũgũ i Iraétanũxũgũ erũ nümatama ya Tupana rü mexũ namaxã naxuegu rü ngẽmacax i choma rü taxucürüwa chixexũ namaxã chaxuegu. ²¹Rü taguma texéxũ nawomüxẽẽgũ i ngẽma duũxũgũ rü taguma texémãxã chixexũ naxũgũ i ngẽma Iraétanũxũgũ i Acóbuari duũxũgũ ixĩgũxũ. Rü Cori ya norũ Tupana rü natanüwa nangexma, rü nümagũ rü norũ ãẽxgacũãcũ nüxũ nacuxgũ —ñanagürü ga Balaáũ.

.....

²⁵Rü yexguma ga Baláx rü ñanagürü Balaáũxũ: —Ñuxma nax tama cuxũ natauxchaxũ nax chixexũ namaxã cuxueguxũ i ngẽma Iraétanũxũgũ, rü ngexrũma noxtacũma nax mexũ namaxã cuxueguxũ —ñanagürü. ²⁶Rü nüma ga Balaáũ rü nanangãxũ rü ñanagürü: —İTama ėxna nagu curüxĩnũ nax marü cumaxã nüxũ chixuxũ rü ngẽma Tupana chomaxã nüxũ ixuxũixicatama tá yixĩxũ i ngẽma nüxũ chixuxũ? —ñanagürü. ²⁷Rü yexguma ga Baláx rü ñanagürü nüxũ: —İĖcũ, nua toxnamana chowe rüxũ! Rü bexmana ega ngẽma nachicawa chixexũ namaxã cuxueguxgu i ngẽma Iraétanũxũgũ rü taxütãma nanu ya Tupana —ñanagürü. ²⁸Rü yemaacũ ga Baláx rü maxpũne ga Peúgu áeganewa Balaáũxũ naga. Rü yéma nixĩ ga meama naétũ idauxũ ga guxũma ga yema chianexũ. ²⁹Rü yexguma ga nüma ga Balaáũ rü ñanagürü nüxũ: —İĖcũ 7 i ãmarearũ guchicaxũ nuxã naxũ, rü ínayauxũ i 7 i wocaxacũgũ rü 7 i carnérugũ nax chauxcax ínamemarexũcax! —ñanagürü. ³⁰Rü nüma ga Baláx rü nanaxũ ga yema Balaáũ namaxã nüxũ ixuxũ. Rü nayamaç rü nayagu ga wüxi ga wocaxacũ rü wüxi ga carnéru ga wüxichigũ ga yema naxũnaarũ guchicaxũwa.

24 ¹Natürü nüma ga Balaáũ rü marü nüxũ nicuaxãchi rü Cori ya Tupana rü tagutãma chixexũ Iraétanũxũgũmaxã naxuegu. Rü yemacax marü tama wena Tupanaxũtawa naxũ nax ore yayaxuxũcax noxrirũxũ. Rü yema Iraétanũxũgũ ípegũxũgu nadawenümare.

**Ore i mexû i Tupana
Balaáûaxwa nüxû ixuxû**

²Rû yexguma nüxû nadauyane ga yema Iraétanüxûgü nax nügütanüxûchigüâcûma naxâpatagüxû, rû Tupanaâxê ya Üünexû rû Balaáûna nangu rû namaxâ inacuax. ³Rû yemacax ga nûma ga Balaáû rû nüxû nixu ga ñaa ore nachiga ga Iraétanüxûgü, rû ñanagürü: —Ñaa nixî i chorü ore i choma i Peû nane i mearü dawenüácü chixîxû. ⁴Rû ngëxguma Tupana choxû nüxû dauxêégux, rû nûma ya guxûétüwa ngëxmacü meama choxû nüxû nacuaxêxê i ngëma nax ñuxâcü tá yixîxû i ngëma Iraétanüxûgü. ⁵Rû pemax, Pa Acóbutanüxûgüx rû nímexechi ya pepatagü. Rû pemax, Pa Iraétanüxûgüx, rû namexechi i ngëma ípepegüxûwa. ⁶Rû pepatagü rû ñoma temagü i máxchimüxûxûxûxû nixîgü. Rû ngëma ípepegüxûwa rû ñoma orîxnecü i natüpechinügu togüxûrûxû nixîgü. Rû pema rû ñoma naigü i mexechixû i Tupanatama itogüxûrûxû pixîgü, rû ñoma ocayiwagü i natüpechinüwa rûxûgüxûrûxû pixîgü. ⁷Rû pemax, Pa Iraétanüxûgüx, rû tá pexû nangexma i taxûtama i dexá nax nawa pexaxegüxûcax rû penetügü namaxâ pimegüxûcax. Rû perû âëxgacügü rû tá guxû i togü i âëxgacügüétüwa nangexmagü, rû pechixûane rû tá naporaxûchi. ⁸Rû guma Tupana ga Equítuanewa pexû ínguxûxêécü rû yimá tá nixî ya pora pexna âcü. Rû pema i Iraétanüxûgü rû tá penadai i guxûma i nachixûanecüâxgü i perû uanügü ixîgüxû. Rû tá ipenapóügüchinaxâ, rû tá

pexnemaxâ penadai. ⁹Rû ngëxguma ípecagügux nax pepeexûcax rû ñoma wüxi i ai i pexûrûxû tá pixîgü nax taxûétama tügü írûporaxû nax pexû ítabâixgüxûcax. iRû mexû tüxû ngupetü ya yíxema mexû pemaxâ ueguxe, Pa Iraétanüxûgüx, rû chixexû tüxû ngupetü ya yíxema chixexû pemaxâ ueguxe! —ñanagürü ga Balaáû. ¹⁰Rû yemaxû naxînúgu ga Baláx rû poraâcü nanuxûchi Balaáûmaxâ, rû napéxmexêâcûmaxâ ñanagürü: —Choma rû cuxcax changema nax chixexû namaxâ cuxuegüxûcax i ngëma chorü uanügü, natürü marü tomaepüxcûna nixî nax mexû namaxâ cuxuegüxû. ¹¹Rû narîmemae nixî nax cuchiûcax cutâegüxû. Choma rû marü ichaxuneta nax mexûmaxâ cuxû chatachigaxêëxû, natürü nûma ya Cori ya Tupana rû tama nanaxwaxe nax ngëma mexû cumaxâ chaxûxû —ñanagürü.

.....

**Moánecüâxgüarü tupana ga Baá-peúxû
nicuaxûxûgü ga Iraétanüxûgü**

25 ¹Rû yexguma Chitîügu naxâchiügügu ga Iraétanüxûgü, rû yema norü ngextüxücügü rû inanaxügüga ga Moánecüâxgüarü paxûgümaxâ nax namaxêxû. ²Rû düxwa ga nûma ga paxûgü rû norü tupanagücax ínangutaquexegüxûwa yema ngextüxücügüxû nagagü. Rû nûma ga Iraétanüxûgü rû natanüwa nachibüe rû ñuxûchi yema Moánecüâxgüarü tupanaxû nicuaxûxûgü. ³Rû yemaacü muxûma ga yema Iraétanüxûgü rû nügü inaxâgü

nax Baá-peúxũ nax yacuaxũũgũxũ. Rũ yemacax ga Cori ya Tupana rũ poraãcũ Iraétanũxũgũmaxã nanu. ⁴Rũ yemacax Moichéxũ ñanagürũ: —iËcũ nangutaquexexẽ i guxũma i ngẽma Iraétanũxũgũarũ ãëxgacũgũ i nayauxgũxũ nax Baá-peúxũ yacuaxũũgũxũ! iRũ chopexegu nadai i ngunecũ rũ ñuxũchi naitanũwa nachũxũquegũxẽ i naxũnegũ nax guxũma i duũxũgũ nũxũ nadaugũxũcax! Rũ ngëxgumaxica tá nixĩ i charũngũxmũxũ namaxã i ngẽma Iraétanũxũgũ —ñanagürũ ga Tupana. ⁵Rũ yexguma ga nũma ga Moiché rũ nanamu ga norũ ngũxëerũgũ ga ãëxgacũgũ ga wũxitũcumũchigũ ga Iraétanũxũgũmaxã icuaxgũxũ, rũ ñanagürũ nũxũ: —Rũ wũxichigũ i pema rũ tá penadai i ngẽma petanũxũgũchigũ ixĩgũxũ i nũgũ ixãgũxũ nax Baá-Peúxũ yacuaxũũgũxũ —ñanagürũ. ⁶Natürũ yexguma Moichémaxã Tupanapataxũwa nangutaquexegũgu ga Iraétanũxũgũ ga íxauxexũ, rũ yexgumayane rũ wũxi ga Iraétanũxũ rũ wũxi ga ngexũ ga Madiáũanecũaxmaxã yéma naxũpetũ nax napatawa nagaaxũcax. ⁷Rũ yexguma yema yatũxũ nadãuxgu ga Finée ga Erechá nane ga chacherdóte ga Aróũtaxa, rũ nixũgachi ga yema Iraétanũxũgũ íngutaquexegũxũwa. Rũ nanayaxu ga norũ wocae. ⁸Rũ nawe nangẽ ga yema yatũ ga chixexũ xũ ñuxmata norũ pechicawa. Rũ yexma nayatopetũtanũ ga yema taxre norũ wocamaxã. Rũ yemaacũ inarũxo ga yema daweane. ⁹Natürũ 24,000 ga Iraétanũxũgũ nixĩ ga yema chixexũgagu namaxã yuexũ. ¹⁰Rũ

yemawena ga Cori ya Tupana rũ Moichémaxã nũxũ nixu rũ ñanagürũ: ¹¹—Yimá Finéegagu nixĩ i charũngũxmũxũ namaxã i ngẽma Iraétanũxũgũ erũ nũma ga Finée rũ chauxrũxũ poraãcũ nayanuxũ i ngẽma Iraétanũxũgũ. Rũ ngẽmacax nixĩ i yaxna ngẽma duũxũgũmaxã chaxĩnũ, rũ tama chanadaxichixũ. ¹²⁻¹³iRũ Finéemaxã nũxũ ixu rũ tá nũxũ chaxuneta nax nũma rũ nataagũ nax Iraétanũxũgũarũ chacherdótegũ yixĩgũxũcax i guxũgutáma! Erũ nũma rũ chauxcax nayanuxũ rũ yemagagu nixĩ ga choxũ nangũxmũxëxũ namaxã i ngẽma Iraétanũxũgũ —ñanagürũ.

Madiáũanecũaxgũxũ nadai

31 ¹Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ Moichémaxã nidexa rũ ñanagürũ nũxũ: ²—iËcũ naxũtanũ i Iraétanũxũgũ rũ nadai i ngẽma Madiáũanecũaxgũ erũ chixexũgu Iraétanũxũgũxũ nayixëxẽ! Rũ ngẽmawena, Pa Moichéx, rũ marũ name nax cuyuxũ —ñanagürũ. ³Rũ yexguma ga nũma ga Moiché rũ duũxũgũxũ ñanagürũ: —iÑuxre i pema rũ penamexẽxẽ i pexnegũ nax Cori ya Tupanaégagu peyadaĩxũcax i Madiáũanecũaxgũ nax ngẽmaacũ yixĩ ixũtanũxũcax naxcax ga yema chixexũ ga Tupanapexewa naxũgũxũ! ⁴Rũ ngẽmacax rũ wũxitũcumũwachigũ tá ngẽma penamugũ i 1000 chigũ i churaragũ i daiwa íxũ. ⁵Rũ ngẽmacax name nixĩ i wũxitũcumũwachigũ peyadexechixũ i 1000 i churaragũ nax ngẽmaacũ guxũwama 12,000 wa

nanguxũcax. Rũ ngẽmagũ rũ mea tá nixãxne nax daiwa naxĩxũcax — ñanagũrũ. ⁶Rũ nũma ga Moiché rũ inanamuächitanũ nax daiwa naxĩxũcax. Rũ nũma ga chacherdóte ga Ereachá nane ga Finée nixĩ ga íyaxũmücũxũ. Rũ nũma nixĩ ga namaxã inacuáxũ ga yema Tupanapataarũ yemaxũgũ ga üünexũ ga íyangegũxũ rũ cornétagũ ga yacuegũne. ⁷Rũ yexguma ga yema Iraétanũxũgũ rũ guxũma ga yema yatũgũ ga Madiáũanecũãxgũxũ nadai yema Cori ya Tupana Moichémaxã nüxũ ixuxũrũxũ. ⁸Rũ nanadai ga yema 5 ga Madiáũanecũãxgũarũ ãẽxgacũgũ ga Éwi, rũ Requéũ, rũ Chux, rũ Úrux, rũ Réba. Rũ yexgumarũxũ ta nayamaxgũ ga Balaáũ ga Beú nane. ⁹Rũ nũma ga Iraétanũxũgũarũ churaragũ rũ ínanayauxũ ga yema Madiáũanecũãxgũarũ ngexũgũ rũ norũ buxũgũ. Rũ yexgumarũxũ ta nayagagũ ga norũ wocagũ rũ togũ ga naxũnagũ rũ nayana ga norũ yemaxũgũ. ¹⁰Rũ ñuxũchi ínanagu ga norũ íanegũ ga taxũne rũ norũ íanexacũgũ. ¹¹⁻¹²Rũ guxũma ga yema ngexũgũ rũ buxũgũ ga ínayauxũxũ rũ wocagũ rũ togũ ga naxũnagũ ga yagagũxũ, rũ Moichéxũtawa rũ chacherdóte ga Ereacháxũtawa nanagagũ ga ngextá yema togũ ga Iraétanũxũgũ íyexmagũxũwa ga Moáanearũ metachinũxũwa ga natũ ga Yudáũarũ éstewa ga íane ga Yericúarũ toxmaxtawa. ¹³Rũ nũma ga Moiché rũ chacherdóte ga Ereachá rũ guxũma ga togũ ga ãẽxgacũgũ, rũ yema churaragũcax nibuxmũ nax yéma ínapegũxũpemagu nüxũ yangaugũxũcax.

¹⁴⁻¹⁵Natũrũ nũma ga Moiché rũ yema churaragũerugũmaxã nanu rũ ñanagũrũ nüxũ: —¿Tũxcũũ penamaxẽxẽ i ngẽma ngexũgũ? ¹⁶Erũ nũmagũ nixĩ i Balaáũarũ ucuxẽ inaxĩnüexũ rũ yemamaxã nachixexẽẽgũaxũ ga tatanũxũ nax Baá-peũxũ yacuaxũũgũxũcax. Rũ yema chixexũgagu nixĩ ga Tupana nadaĩxũ ga tatanũxũ. ¹⁷Irũ ñuxmatama penadai i ngẽma buxũgũ i yatũxũ rũ guxũma i ngẽma ngexũgũ i marũ yatũmaxã maxẽxũ! ¹⁸Natũrũ ngẽma paxũgũ i taguma yatũmaxã maxẽxũ, rũ ngexrũma nax penadaĩxũ. Rũ pexũtaxũxũ penayaxu ega penaxwaxegu —ñanagũrũ.

.....

**Tupana nüxũ nixu nax ñuxácũ tá nügũ
yanuáxũ i Canaáũane**

33 ⁵⁰Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ Moichémaxã nidexa ga yexguma Moáanearũ metachinũxũwa nayexmagu ga natũ ga Yudáũcutiwa ga Yericúarũ toxmaxtawa. Rũ ñanagũrũ nüxũ: ⁵¹⁻⁵²—¡Ecũ ngẽma Iraétanũxũgũmaxã nüxũ ixu i ñaa dexa! “Ngẽxguma pema tá pichóũgu i ngẽma natũ i Yudáũ rũ nawa pichocũxgux i ngẽma Canaáũcũãxgũarũ naane, rũ iẽcũ ípenawoxũ i guxũma i ngẽma duũxũgũ nawa i ngẽma naane! ¡Rũ nagu pepogũe i guxũma i norũ tupanachicũnağũ i nutanaxcax rũ úirunaxcax rũ diẽrumĩnaxcax! ¡Rũ ngẽxgumarũxũ ta nagu pepogũe i guxũma i norũ ãmaregũarũ guchicaxũgũ i maxpũnetapexegũwa ngẽxmagũxũ! ⁵³¡Rũ pema namaxã ipecuá i ngẽma

nachixũane! iRü ngẽxma nagu
 pexãchiũgü erü chomatama pexna
 chanaxã nax pema nawa pemaxẽxũcax!
⁵⁴Natürü ngẽxguma pegü peyanúxgu i
 ngẽma naane rü wüxitücumüwachigü tá
 nanayaxu i ngẽma nagu nanguxũ. Rü
 ngẽma natücumü i rümumaexũ rü tá
 nanayauxgü i rütamaexũ i naane. Rü
 ngẽma natücumü i rünoxremaexũ rü tá
 nanayauxgü i ngẽma rüxíramaexũ i
 naane. Rü ngẽmaãcü
 wüxitücumüwachigü tá nanayaxu i
 ngẽma nagu nanguxũ. ⁵⁵Natürü i pema
 rü ngẽxguma ngẽma naane peyauxgux

nax nagu pexãchiũgüxũcax rü name nixĩ
 i ípenawoxũ i guxũma i ngẽma duũxũgü
 i ngẽxma ãchiũgüxũ. Erü ngẽxguma
 taxütáma ípenawoxũgu i guxũma i
 ngẽma duũxũgü, rü ngẽma ngẽma
 yaxüxũ rü tá pexũ ngẽma nachixewe
 ñoma wüxi i naitüchi pexetügu
 nguxgurüxũ, rü ñoma wüxi ya tuxugu
 penguxgurüxũ tá nixĩ. ⁵⁶Rü ngẽxguma i
 choma rü tá pexũama chapoxcu namaxã
 i ngẽma poxcu i ngẽma
 duũxũgüxũcaxchirẽ ixĩxũ”, ñanagürü ga
 Cori ya Tupana.
